Cevap Anahtarı ve Puanlama Yönergesi

6. SINIF SOSYAL BİLGİLER DERSİ 2. DÖNEM 2. YAZILI SINAVI · Sınav 3 (Orta düzey) · Konu-soru dağılım tablosu: Senaryo 3

Soru	Öğrenme çıktısı	Beklenen cevap	Puanlama
1a	**SB.6.4.2** Toplumsal düzenin sürdürülmesinde temel hak ve sorumlulukların önemini yorumlayabilme	Yaşlı ve engelli komşuların rahatça dolaşabilme (seyahat), sağlık ve güvenli bir yaşam hakları olumsuz etkilenmiştir; aidatını ödeyenler de ortak hizmetten yararlanamamıştır.	Uygun bir hak **(4 p)** Etkinin açıklanması **(3 p)** **Toplam: 7 p**
1b		Ortak yaşam alanlarında herkesin sorumluluğunu yerine getirmesi gerekir. Birkaç kişinin sorumluluğunu yerine getirmemesi herkesin zarar görmesine yol açar; düzen ancak sorumlulukların paylaşılmasıyla sürer.	Sorumlulukların paylaşılması gerektiği **(3 p)** Herkesin zarar göreceği / düzenin bozulacağı yorumu **(4 p)** **Toplam: 7 p**
2	**SB.6.4.3** Vatandaşlık haklarının kullanımında dijitalleşme ve teknolojik gelişmelerin etkilerini sorgulayabilme	Yarar: Haberler ve duyurular hızla geniş kitlelere ulaşır, insanlar bilgi alma hakkını kolayca kullanır. Zarar: Yanlış bilgiler de aynı hızla yayılır; bu örnekte öğrenciler eğitim haklarından mahrum kalmıştır. Yapılması gerekenler: Bilginin kaynağına bakmak, resmî kurumların (Bakanlık, valilik, okul) açıklamalarından doğrulamak, emin olmadan paylaşmamak.	Yararı belirtme **(4 p)** Zararı örnekle belirtme **(4 p)** Doğrulama yolları (en az iki) **(6 p)** **Toplam: 14 p**
3	**SB.6.5.1** Ülkemizin kaynakları ile ekonomik faaliyetler arasındaki ilişkiyi çözümleyebilme	Kaynak: Fırat Nehri (akarsu). Faaliyetler: elektrik üretimi (enerji), sulu tarım, balıkçılık. Etki: Üretilen elektrik sanayiye ve evlere enerji sağlar; sulama sayesinde tarımsal üretim artar; balıkçılık yeni gelir kaynağı olur. Böylece bölgede iş imkânları ve gelir artar.	Kaynağı belirtme **(2 p)** Üç faaliyeti belirtme **(6 p)** Bölge ekonomisine etkisini açıklama **(6 p)** **Toplam: 14 p**
4	**SB.6.5.1** Ülkemizin kaynakları ile ekonomik faaliyetler arasındaki ilişkiyi çözümleyebilme	Giresun: tarım (fındık tarımı) ve fındık işleme sanayisi. Nevşehir: turizm. Sivas (Divriği): madencilik (demir). Erzurum: büyükbaş hayvancılık. Örnek açıklama: Nevşehir'deki peribacaları doğal güzellik olduğu için yerli ve yabancı turistleri çeker; bu da otelcilik ve rehberlik gibi turizm faaliyetlerini geliştirir.	Dört faaliyet (her biri 2 p) **(8 p)** Bir il için kaynak–faaliyet ilişkisini açıklama **(6 p)** **Toplam: 14 p**

Soru	Öğrenme çıktısı	Beklenen cevap	Puanlama
5	**SB.6.5.2** Ekonomik faaliyetler ve meslekler arasındaki ilişki hakkında çıkarımda bulunabilme	Üretim: Fabrikaya süt sağlamak için hayvancılıkla uğraşan çiftçilere, veteriner hekimlere, fabrikada çalışan işçilere ve gıda mühendislerine ihtiyaç artar. Taşıma: Ürünleri taşımak için şoförlere ihtiyaç duyulur. Satış: Pazarlamacılara ve satış elemanlarına ihtiyaç artar.	Üretim aşamasıyla ilgili meslekler **(5 p)** Taşıma aşamasıyla ilgili meslek **(4 p)** Satış aşamasıyla ilgili meslek **(5 p)** **Toplam: 14 p**
6	**SB.6.5.2** Ekonomik faaliyetler ve meslekler arasındaki ilişki hakkında çıkarımda bulunabilme	Çıkarım: Ekonomik faaliyetler değiştikçe bazı mesleklere ihtiyaç artar, bazılarına ihtiyaç azalır, yeni meslekler ortaya çıkar. Öğrenci için anlamı: Meslek seçerken teknolojideki ve ekonomideki değişimleri takip etmeli, kendini sürekli geliştirmeli ve yeni becerilere açık olmalıdır.	Mesleklerin değişen ekonomik faaliyetlere bağlı olduğu çıkarımı **(8 p)** Meslek seçimi için anlamını açıklama **(7 p)** **Toplam: 15 p**
7	**SB.6.5.3** Tasarladığı bir ürün için yatırım ve pazarlama proje önerisi hazırlayabilme	25 TL: 20 × 25 = 500 TL gelir; 500 − 450 = 50 TL kâr (10 saksı satılmadan kalır). 20 TL: 30 × 20 = 600 TL gelir; 600 − 450 = 150 TL kâr. 150 > 50 olduğundan 20 TL'den satmalıdır. Öne çıkarılabilecek özellik: atık şişelerden yapıldığı için çevre dostu (geri dönüşüm) bir ürün olması.	25 TL için kârı bulma (50 TL) **(4 p)** 20 TL için kârı bulma (150 TL) **(4 p)** Doğru karar ve gerekçe **(3 p)** Uygun tanıtım özelliği **(4 p)** **Toplam: 15 p**

Açık uçlu sorularda farklı ama doğru gerekçelere de puan verilir. Kısmi puan ölçütleri öğretmenin değerlendirmesine yol gösterir.